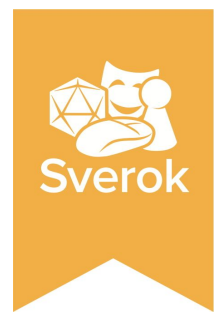

Hej **Regionen**

Ett projekt om att föra lokala ungdomsföreningar och kommuner i Region Östergötland närmare varandra.

Hej, Regionen!

Ett projekt om att föra lokala ungdomsföreningar
och kommuner i Region Östergötland
närmare varandra.

Innehållsförteckning

[Inledning](#)

[Bakgrund](#)

[Genomförande](#)

[Nulägesanalys](#)

[Bidragsreglerna i kommunerna](#)

[Grundläggande regler](#)

[Kommunernas olika bidrag](#)

[Intervjuer](#)

[Intervjuer med föreningarna i kommunerna](#)

[Intervjuer med kommunerna](#)

[Sammanfattning](#)

[Dialogträffarna](#)

[Rekrytering/informering på skolor](#)

[Jämförelse med liknande projekt](#)

[Resultat och rekommendationer](#)

[Kommuner](#)

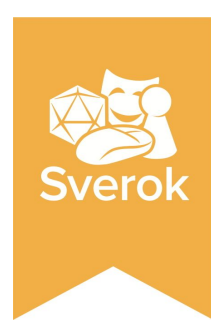
[Lokalföreningar](#)

[Distriktsföreningar och riksförbund](#)

[Bilaga 1: Intervjufrågor - föreningar](#)

[Bilaga 2: Intervjufrågor - Kommuner](#)

[Bilaga 3: Besökta skolor, fritidsgårdar och bibliotek.](#)

Inledning

Projektet Hej Regionen! startade som en uppföljning till projektet Hej Kommunen¹ som genomfördes 2012 av Sverok och Vi Unga. Det projektet visade att många av Sveroks och Vi Ungas föreningar upplever att kraven och reglerna för att kunna söka föreningsbidrag hos sin kommun är invecklade och därmed svåra att förstå och överblicka. Många föreningar kände även att de har svårt att leva upp till dessa krav och regler. Då det ofta saknas kontakt mellan kommunen och de ungdomsföreningar som finns i den vet sällan kommunen om att de bidragsregler som kommunen har är svåra att tillämpa för en ungdomsförening. Tack vare Hej Kommunen kunde slutsatserna dras att en god samverkan mellan kommun och det lokala föreningslivet i kommunen är inte bara viktigt för föreningarna, det är även viktigt för kommunen så att barn och ungdomar i kommunen har ett rikt föreningsliv att engagera sig i.

Hej Kommunen riktade främst in sig mot större kommuner där Sverok och Vi Unga ofta har en större närvaro. Problematiken med bristande kontakt mellan det lokala föreningslivet och kommunen samt krångliga bidragsregler finns dock även i mindre kommuner. I dessa kommuner är det heller inte lika vanligt med den typ av ungdomsföreningar som Sverok och Vi Unga samlar. I dessa kommuner kan det därför finnas ett ännu större avstånd mellan kommun och de lokala ungdomsföreningar som faktiskt finns i den. Därför startade Sverok projektet Hej Regionen! vars huvudsakliga syfte är att belysa denna problematik i fem mindre kommuner inom Region Östergötland. Detta projekt finansieras med stöd från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

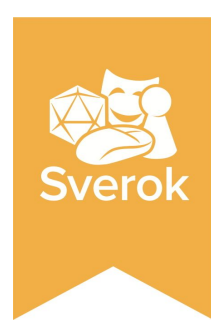
Bakgrund

Sverok är ett av Sveriges största ungdomsförbund och har idag över 100 000 spelintresserade medlemmar i 3 600 föreningar. I Sverok driver unga sina egna spelföreningar där e-sport, LAN, brädspel, rollspel, lajv, airsoft och cosplay är bland de huvudsakliga hobbygrenarna. I dag finns det Sverokanslutna föreningar i de flesta av de större kommunerna i Sverige och storleken på föreningarna varierar då det kan röra sig om allt ifrån ett kompisgäng som tycker om att spela spel tillsammans till föreningar som anordnar arrangemang med flera tusen deltagare. Både Sverok och intresset för Sveroks verksamhet växer ständigt, till exempel e-sport och cosplay som drar till sig flera tusen nya deltagare årligen.

Sverok arbetar ständigt för att förenkla för att unga ska kunna engagera sig i föreningslivet och har försökt att skala bort så många onödiga krav som möjligt för våra anslutna föreningar. Föreningar inom Sverok behöver självklart uppfylla de krav som MUCF ställer

1

<http://www.sverok.se/forening/hej-kommunen-en-rapport-om-relationen-mellan-sveroks-och-vi-ungas-foreningar-och-deras-kommuner/>

men i Sverok finns det exempelvis inget krav på att det ska finnas vuxna ledare i en förening eller att de aktiviteter som föreningen anordnar ska redovisas på ett särskilt sätt. Behoven för Sverokföreningar är lika stora som för mer traditionella föreningar, om inte större. Detta då verksamheter som lajv och airsoft kräver tillgång skog och mark eller cosplay som kräver tillgång till verktyg och material.

Även om Sverok växer så har vi sett att vi har väldigt få eller inga föreningar alls på mindre orter. Detta har gjort att landsbygden har varit underrepresenterad inom Sverok, vilket kan ses som ett stort problem. I Östergötlands läns 13 kommuner har fyra kommuner inga Sverokanslutna föreningar alls och i fem kommuner finns det endast en Sverokanslutna förening.

I projektet Hej Regionen! har vi valt att rikta in oss på fem kommuner i Östergötlands län som har få eller inga ungdomsföreningar. De kommuner vi riktat in oss mot är Finspång, Kinda, Mjölby, Motala och Söderköping.

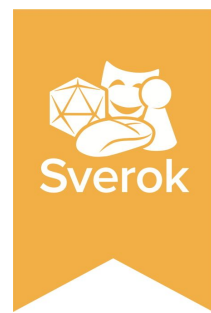
I detta projekt har vi utgått från de problem och svårigheter som Sverokföreningar möter. Vi ser dock att projektets resultat går att applicera på många andra typer av ungdomsföreningar som sysslar med kultur i olika former då de flesta föreningar har samma förutsättningar oavsett syfte.

Genomförande

Projektet började med en undersökande fas där intervjuer med tjänstemän på de berörda kommunerna samt med de föreningar som finns i de berörda kommuner genomfördes. Intervjuerna behandlade hur kommunerna såg på de bidragsregler kommunerna har för föreningar och hur de ser på att dessa regler ofta är anpassade efter idrottsföreningar och mer traditionella föreningar. Intervjuerna behandlade också om föreningarna haft någon kontakt med sin kommun och hur den har sett ut i så fall. Resultatet låg sedan delvis till grund för de dialogträffar som genomförts med varje kommun.

Syftet med dialogträffarna var från början att bjuda in politiker och handläggare från en kommun tillsammans med representanter från den eller de lokala spelföreningar som finns i samma kommun för att diskutera de problem som finns och komma fram till möjliga vägar framåt. När det dock visade sig att det i flera kommuner inte fanns några spelföreningar alls så ändrade dialogträffarna karaktär och blev av en mer kontaktskapande karaktär mellan distriktet Sverok Östergötland och kommunerna. Under dessa träffar så handlade samtalen till stor del om hur Sverok och kommunen tillsammans kan få fler unga att bilda föreningar eller att engagera sig i en befintlig förening

Under året har även rekryteringsinsatser i de olika kommunerna genomförts. Vi har besökt skolor, fritidsgårdar och bibliotek i de olika kommunerna. Där har vi informerat om fördelarna

med att ha en förening och om vad Sverok är. Förhoppningsvis kan detta leda till att de barn och ungdomar vi mött vid ett senare tillfälle bestämmer sig för att starta en förening eller engagera sig i civilsamhället.

Nulägesanalys

I början av 2016 gjordes en nulägesanalys för att ge en övergripande bild över hur bidragsreglerna för föreningar ser ut i de olika kommunerna, vad kommunerna anser om sina bidragsregler samt vad föreningar anser om dem. I denna nulägesanalys undersökte vi också hur kontakten mellan kommunen och de ungdomsföreningar som finns i kommunen ser ut.

Bidragsreglerna i kommunerna

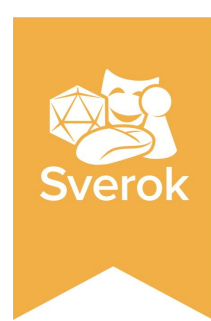
Grundläggande regler

Alla fem kommuner som ingår i projektet har samma grundläggande regler rörande hur en förening behöver se ut och vad som ska finnas för att en förening ska kunna söka bidrag från dem. En förening som vill söka bidrag behöver vara ideell och ha skriftliga antagna stadgar, en stadgeenligt vald styrelse och revisor/revisorer samt i de flesta fall ha en fullgod bokföring. De flesta av kommunerna skriver också ut vilka typer av föreningar som inte kan söka bidrag av dem, där nämns bland annat ekonomiska och fackliga föreningar men också skolföreningar, föreningar inom Svenska kyrkan samt studieförbund.

De flesta av kommunerna har också som regel att föreningen ska vara öppen för alla, att verksamheten ska bygga på demokratiska grunder samt att verksamheten ska genomföras i en alkohol- och drogfri miljö. Detta kan dock vara formulerat på väldigt olika sätt i kommunernas olika bidragsregler.

Alla kommuner har som regel att för att en förening ska kunna söka bidrag från kommunen så behöver föreningen finnas med i respektive kommuns föreningsregister samt ha sin huvudsakliga verksamhet samt säte i kommunen i fråga. Tre kommuner, Finsspång, Kinda och Motala, har också som regel att föreningen behöver ha varit verksam minst ett år innan de kan söka bidrag.

Då alla kommuners bidrag är riktade mot föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet så har alla kommuner ett åldersspann för de medlemmar i en förening som de ger bidrag för. Åldersspannet är någorlunda samma i alla kommuner, 7–20 år. Söderköping ger dock även bidrag för medlemmar som är 6 år och Kinda kommun ger bidrag för medlemmar i åldern 7–25 år.

Hur många i åldersspannet som minst behöver finnas i föreningen varierar mellan kommunerna. I Kinda kommun räcker det om det är minst tre bidragsberättigade medlemmar i en förening för att den ska kunna söka bidrag medan det i Motala kommun behöver finnas minst 15 medlemmar i bidragsålder. I övriga kommuner behöver det finnas minst 10 bidragsberättigade medlemmar i en förening för att den ska kunna söka bidrag.

Tre av de fem kommunerna har som regel att en andel av medlemmarna i föreningen behöver vara bosatta i kommunen för att föreningen ska kunna söka bidrag, dock så är det bara Finspångs kommun som angett ett specifikt antal medlemmar. Enligt dem så behöver det finnas minst tio medlemmar i bidragsålder i en förening för att den ska kunna få söka bidrag. Motala och Söderköpings kommun har också som regel att en del av medlemmarna i en förening behöver vara bosatta i sin kommun, dock så har det inte angett något specifikt antal utan i deras regler står det bara en majoritet. I alla kommuner utom Söderköping så behöver medlemmarna i en förening ha erlagt en medlemsavgift för att föreningen ska kunna söka bidrag från kommunen, i Mjölby kommun kan dock föreningar beviljas undantag i vissa fall.

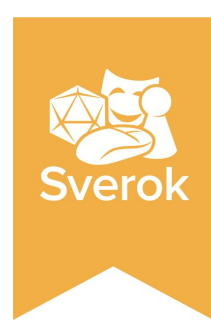
Utöver detta så har en del kommuner lite andra regler för att en förening ska kunna söka bidrag från dem. Mjölby kommun kräver exempelvis att föreningarna har ett organisationsnummer samt en e-postadress. Söderköping kräver att föreningarna har ett bankgiro- eller plusgirokonto medan Motala endast godtar att föreningar har ett plusgirokonto. Motala kräver också att föreningarna kontinuerligt genomför Grundläggande LedarUtbildningar (GLU) för sina ledare. För att en förening ska bli godkänd att söka bidrag ifrån Mjölby kommun så krävs det att föreningen skriver under ett dokument som heter "Förutsättningar för Allmänna bidrag" som rör arbete med frågor kring droger, mobbning, rasism, fair play och jämställdhet.

Kommunernas olika bidrag

Kommunerna har i stort sett samma huvudsakliga typer av bidrag dock med olika namn på dessa. De har någon form av aktivitets- eller verksamhetsbidrag, hyres- eller lokalbidrag samt drift- eller anläggningsbidrag. Det som är intressant för föreningar inom Sverok är i första hand kommunens aktivitets/verksamhetsbidrag men även i vissa fall kommunens hyres/lokalbidrag.

För att kunna söka aktivitets/verksamhetsbidrag så kräver alla kommuner att föreningarna har regelbundna ledarledda sammankomster på minst en timme där medlemmarnas närvaro förs ner på någon typ av närvarokort. Ledare behöver inte i alla kommuner vara en vuxen utan i Kinda, Mjölby och Motala kan ledaren vara i deras bidragsålder (i Kinda och Mjölby dock lägst 13 år).

Storleken på bidraget är svårt att hitta på en del kommuners hemsidor. På Kinda kommuns och Söderköpings kommuns hemsidor går det inte att hitta alls vilken storlek det är på

bidraget. På Finspångs hemsida går det dock att se att de ger 37:- per sammankomst föreningen har i bidrag. På Mjölby kommuns hemsida så går det att se att de ger 30:- per sammankomst föreningen har samt max 7:- per medlem som är på sammankomsten i bidrag. Motala kommun ger bara 6:- per deltagare på en sammankomst i bidrag (inget bidrag per sammankomst) dock så har de några andra bidrag såsom ett grundbidrag och ett administrationsbidrag som föreningarna kan söka.

Då det gäller de hyres/lokalbidrag som kommunerna har så är reglerna kring dessa ganska lika, dock så finns det vissa skillnader hur själva ansökan går till. Alla kommuner har som regel att inget bidrag går till föreningar som hyr en kommunal lokal eller lokal där kommunen subventionerat hyran, de ger heller inte bidrag för lokaler som tillfälligt nyttjas eller då entré tas ut. Bidraget utgår oftast med en procentsats av den faktiska hyreskostnaden. Finspång har högst bidrag där det är på 80 % av hyreskostnaden, Kinda och Motala kommuns bidrag ligger på 75 % av hyreskostnaden och lägst bidrag har Mjölby kommun där det bara är på 50 % av hyreskostnaden. Storleken på bidraget som Söderköping har går inte att utläsa på deras hemsida.

Kommunerna har även vissa andra bidrag som går att söka. Finspång, Mjölby och Söderköping har exempelvis ett arrangemangsbidrag som går att söka. Alla kommuner har dock som regel att arrangemanget i fråga är offentligt för alla kommunens invånare.

Några av kommunerna exempelvis Finspång och Mjölby har specifika bidrag som ungdomar kan söka (de behöver inte nödvändigtvis vara i föreningar) om de har en idé eller projekt som de vill genomföra, exempelvis en konsert, LAN, filmkväll eller dylikt.

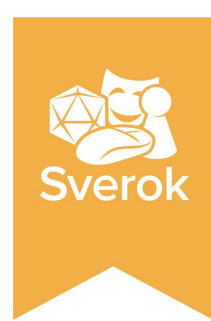
Intervjuer

Intervjuer med föreningarna i kommunerna

Alla Sverok-anslutna föreningar i de kommuner som ingår i projektet har intervjuats, totalt sex stycken. Intervjuerna har gjorts i en semi-strukturerad form över telefon. För intervjufrågor se [bilaga 1](#).

Endast en förening har varit i kontakt med den kommun de har sitt säte i. Ingen av de andra föreningarna har haft någon kontakt med sin kommun och heller inte sökt något bidrag från dem. Föreningen som haft kontakt med kommunen hade det då de kände en person på kommunen som jobbade med föreningsfrågor. Den kontakten hade dock mer med ett samarbete med kommunen att göra så den föreningen har inte heller försökt söka bidrag av kommunen. Således har ingen förening fått föreningsbidrag från sin kommun.

Två av föreningarna hade ingen aning om att det gick att söka bidrag av kommunen. Av de fyra som känt till att det går att söka bidrag så är det tre som känt att de inte haft behov av

det eller känt att deras förenings form och verksamhet gjort att de har haft svårt att se att de skulle ha möjlighet att söka bidrag och därför har de inte undersökt saken närmare.

De två föreningar som inte visste om att det gick att söka bidrag vet inte riktigt var de ska vända sig om de skulle vilja. En av dem tror dock att de kan ta reda på det själva om behov skulle uppstå. En av de föreningar som vet om att det går att söka bidrag tycker att det hade underlättat om kommunen gjort mer reklam om att det går att söka bidrag eller hur kommunen kan hjälpa föreningar på andra sätt då de har varit tvungna att söka fram mycket information själva.

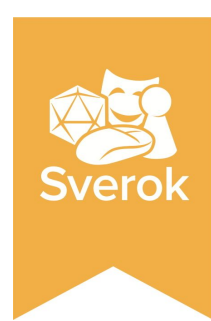
Intervjuer med kommunerna

Intervju med tjänsteman eller chef som arbetar med föreningsfrågor har gjorts i varje kommun. Dessa har också gjorts i semi-strukturerad form över telefon. För intervjufrågor se [bilaga 2](#).

Ingen av kommunerna söker upp ungdomsföreningar som ännu inte finns med i kommunens föreningsregister. De flesta förväntar sig att det är föreningarna som ska söka upp dem. Kinda kommun har tidigare haft viss kontakt med ungdomsföreningar men det har minskat på sistone. Det senaste året har de inte haft kontakt med någon ungdomsförening alls. I Söderköping finns det planer på att börja se över sina föreningsbidrag och då även kartlägga vilka föreningar som finns. Mjölby och Kinda kommun försöker nå ut till unga i kommunen på olika sätt. Kinda har exempelvis en ungdomslots som har kontakt med unga i kommunen och det är tänkt att denne även ska ha kontakt med unga föreningar.

När det gäller vilka typer av föreningar i de olika kommunerna som sökte bidrag från kommunen föregående år så är det två kommuner med en stor övervikt av idrottsföreningar. I Kinda kommun var 90 % av föreningarna som sökte bidrag idrottsföreningar och i Motala var det 76 %. I Mjölby kommun var det av de 35 föreningar som sökte bidrag mestadels idrottsföreningar enligt den intervjuade, ingen exakt siffra kunde tyvärr ges. I Finspångs kommun var siffran inte riktigt lika hög, 53 % av föreningarna som sökte bidrag där var idrottsföreningar. I Söderköping var siffran lägst på 42,5 %.

Alla kommuner hjälper till med bidragsansökan om det är en förening som hör av sig till dem. Det är dock olika hur ansökningarna faktiskt görs mellan de olika kommunerna. I Kinda kommun behöver mycket göras på papper medan Mjölby kommun har digitala närvarokort som går att fylla i via nätet. Finspång och Kinda kommun erbjuder inte några utbildningar för föreningarna i kommunen, resterande kommuner säger att de erbjuder utbildningar i samarbete med SISU idrottsrörelsens studieförbund. Dessa utbildningar riktar sig främst mot idrottsföreningar men exempelvis Motala kommun har haft kulturföreningar som utnyttjat dessa. Finspång och Kinda kommun brukar också hänvisa till SISU om föreningar efterfrågar en utbildning.

På frågan om hur kommunen ser på att det finns föreningar som inte passar in i den traditionella föreningsbilden så håller alla intervjupersoner, förutom den intervjuade i Motala, med om att det finns problem med deras kommuns bidragsregler och att dessa regler oftast är anpassade efter en traditionell idrottsförening. I Kinda och Söderköpings kommun så finns det planer på att se över sina bidragsregler under 2016. Flera av intervjupersonerna tror att det kan bli knepigt att stödja en förening som har sin verksamhet online och där huvuddelen av dess medlemmar inte bor i kommunen. Även det omvända där en onlineförening inte har sätesort i kommunen men där flera av föreningens medlemmar kan vara bosatta i kommunen anses som problematiskt.

Sammanfattning

Efter genomgången av kommunernas bidragsregler går det att se att det finns vissa skillnader rörande detaljer mellan kommunerna exempelvis rörande åldersspann på medlemmar som ger bidrag, antal medlemmar i bidragsålder som behöver finnas i föreningen och storleken på bidraget etc. Generellt dock så är reglerna ganska lika mellan kommunerna. Reglerna är i stor utsträckning anpassade efter en traditionell idrottsförening, något som också bekräftas genom intervjuerna med kommunerna. Det kommer bland annat till uttryck i saker som krav på, ofta vuxna, ledare, fokus på rapportering av aktiviteter och betydande bidrag till anläggningsdrift.

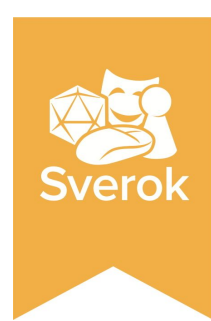
Intervjuerna med de föreningar vi har i de berörda kommunerna visar att de har haft liten eller ingen kontakt med sin kommun. Även om det finns en viss kännedom bland föreningarna om att det finns möjlighet att söka bidrag från sin kommun så har de inte försökt då de känt att deras form och verksamhet inte passar in. Ingen av kommunerna försöker heller komma i kontakt med föreningar som inte redan finns i deras föreningsregister och därmed får ingen av dessa föreningar reda på att kommunen exempelvis erbjuder hjälp vid bidragsansökningar.

Det finns en benägenhet i flera kommuner att se över sina bidragsregler och vissa kommuner är det redan planerat att ett sådant arbete ska genomföras. Dock så kan det vara svårt för kommunerna att se vilka problem som finns om de inte har kontakt med alla olika typer av föreningar som finns.

Dialogträffarna

Dialogträffar har skett i alla kommuner som ingått i projektet. De har dock sett annorlunda ut beroende på vilka som har haft möjlighet att delta från vår del och från kommunens sida. Träffarna har främst varit med olika tjänstemän på kommunernas kultur- och fritidsnämnd eller motsvarande. I Motala och Mjölby var även ansvariga politiker med.

Under alla träffarna har frågan om kommunens bidragsregler kommit upp och särskilt att föreningar som inte är idrottsföreningar har svårt att leva upp till dem. Majoriteten av

kommunerna inser att det kan vara svårt för en förening som inte sysslar med idrott att söka bidrag. Mest tillmötesgående rörande detta var Kinda då de föreslog att Sverok Östergötland kunde vara en del i arbetet de ska påbörja med att se över sina bidragsregler. Svårast att nå fram till rörande detta var Motala. En möjlig förklaring kan vara att kultur- och fritidsfrågor ligger på olika personer i Motala.

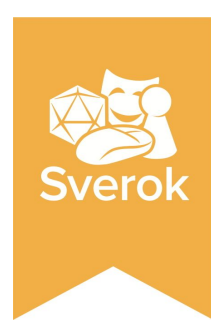
Att Kinda valt att se över sina bidragsregler beror på olika orsaker, framförallt så är det för att kommunen själv tycker att bidragsreglerna är omoderna. Enligt dem själva så har det dykt upp lite småfrågor där de exempelvis behövt titta på vilka som kan bli en förening och vilket stöd en förening kan få beroende på sin verksamhet.

En del kommuner har enklare bidrag som ungdomar kan söka om de har en idé de vill genomföra och ungdomarna behöver inte vara organiserade i föreningsform för att söka detta. Det är dock få som söker bidraget eller vet om att möjligheten finns. I Finspångs kommun så är alla fritidsledare informerade om bidraget så de kan berätta om det ifall de hör att några ungdomar har idéer som de vill genomföra.

Under flera av träffarna så har kommunerna visat sig vara intresserade av att hjälpa till att komma ut och nå ungdomar med att det är möjligt att bilda en förening. Detta har lett till samarbeten mellan Sverok Östergötland och Kinda respektive Söderköpings kommun där de haft/kommer att ha event där Sverok ska vara med. En del av kommunerna har också kännedom om vilka spelintresserade grupperingar som finns inom kommunen, exempelvis tipsade Mjölby kommun om en väldigt aktiv lajvgrupp de har på en av sina fritidsgårdar som vi senare besökte.

Likt det som kom fram i nulägesanalysen så hjälper gärna flera av kommunerna föreningar som hör av sig till dem: flera av kommunerna har en anställd som har hand om föreningsfrågor. De flesta verkar dock inte ha tänkt på att det är svårt för nya föreningar att veta om denna möjlighet finns och att det kan kännas skrämmande för en ny och ung förening att höra av sig till kommunen. Att de inte är ute och informerar handlar mycket om att de som är tjänstemän har svårt att själva göra detta i sin yrkesroll. Ofta framfördes synpunkten att distriktsföreningar eller riksförbund kan kommunicera ut till sina medlemsföreningar att det går att söka bidrag från kommunen, mer sällan att kommunen ska försöka nå ungdomar själva.

Motala kommun ville ha exempel från andra kommuner på hur mycket en förening kan få i bidrag där. Till träffen med Motala så var det med representanter från en lokal spelförening vilket gjorde att kontakt skapades mellan föreningen och kommunen.

Rekrytering/informering på skolor

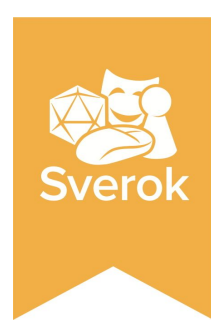
En del i projektet har varit att vara ute i de olika kommunerna för att informera barn och ungdomar om möjligheten att organisera sig i föreningar och att engagera sig inom föreningslivet i stort. Besöken har främst skett på skolor men även på fritidsgårdar och bibliotek. Bland skolorna så är det framförallt gymnasieskolor som har besökts men även besök har även gjorts till en högstadieskola. Flertalet skolor har varit väldigt positiva till att vi velat komma och besöka dem, dock så har vi i en kommun inte kunnat komma och besöka den kommunala gymnasieskolan då de har en policy om att säga nej till i stort sett alla besök. Istället så besöktes där ett fristående gymnasium. Besöken i skolorna har skett under lunchtid där vi haft ett informationsbord i närheten av skolans matsal eller cafeteria för att på så sätt fånga upp så många som möjligt av skolans elever. Vid besöken på fritidsgårdarna och biblioteken så har förutom informationsmaterial också olika typer av spel tagits med som ungdomarna har kunnat låna för att få till lite aktivitet vid besöken.

Jämförelse med liknande projekt

Situationen för Sveroks föreningar och Sverok som organisation är inte unik. Flera andra organisationer känner sig också ofördelaktigt behandlade av kommuner och regioner där de startat verksamhet och/eller projekt. Liksom i Sveroks fall finns en vilja att komma tillrätta med detta. Ett exempel på en sådan organisation är Ax - Amatörkulturens samrådsgrupp som under 2016 bedrivit ett liknande projekt. Vi har här valt att jämföra dessa projekt för att se vilka likheter och skillnader som kan finnas mellan dessa och därigenom dra ytterligare lärdomar.

Under 2016 bedrevs projektet "En starkare regional närvaro" av Ax. Ax företräder i dagsläget 20 riksförbund med totalt ca 305 000 ideella kulturutövare runt om i Sverige. Projektet arbetar för att stärka Ax:s medlemsorganisationer regionalt, inom och utanför samverkansmodellen. Likt Hej Regionens! så var dialogträffar en stor del i detta projekt, här dock mellan regioner och distriktsföreningar inom regionen. Även om syftet för projekten och dialogträffarna skiljer sig åt så finns det dock en del likheter enligt Emilie Johansson, projektledare för "En starkare regional närvaro".

Likt Hej Regionens dialogträffar så syftade dialogträffarna i detta projekt till att möjliggöra kontakt mellan politiker och företrädare för civilsamhället för att diskutera de problem som de lokala föreningarna står inför. Då träffarna i detta projekt skedde i större städer fanns det dock ett större underlag av intresserade föreningar som ville vara med. Emilie tycker att det har gått bra att få till det antal dialogträffar som var uppsatt som mål inom projektet även om det har legat mycket arbete bakom dem. Att det var möjligt att ha dialogträffarna under icke-dagtid tror Emilie också bidrog till att många ideellt engagerade ville komma på träffarna. Hon säger att efter samtal med en del regioner så känner hon att regionerna ofta

utgår från sin verklighet och inte tänker på att ideellt engagerade har svårt att komma på möten dagtid då de antingen jobbar eller går i skolan.

Likt kommunerna i Hej Regionen så stod de berörda regionerna i detta projekt handfallna inför hur de skulle få tag på föreningar som de inte redan kände till. Likt att distriktet Sverok Östergötland i Hej Regionen tog på sig att kommunicera ut till sina föreningar om att det är möjligt att kontakta kommunen så tog Ax här på sig att förmedla kontakt mellan regionerna och Ax anslutna föreningar.

En del av dialogträffarna i projektet "En starkare regional närvaro" handlade om möjligheten för föreningar att söka projektbidrag från regionerna, under dessa så uttryckte deltagarna från de lokala föreningarna frustration över regionernas krångliga regler. En del föreningar har svårt att klara de krav som ställs för att få bidrag och enligt Emilie så upplever många föreningar att det är så tidskrävande att söka medel så att man hellre låter bli och fokuserar på verksamheten istället. Vilket liknar den problematik som belysts i Hej Regionen!

Resultat och rekommendationer

Genom nulägesanalysen och även dialogträffarna så har ett antal olika problemområden kunnat identifieras. Det största problemet är att regler och tänk kring föreningar från kommunernas sida utgår ifrån idrottsföreningar eller mer traditionella föreningar, vilket exempelvis visar sig i kommunernas bidragsregler som icke-idrottsföreningar har svårt att leva upp till.

Ett annat problem är att reglerna för de bidrag den typ av förening som är ansluten till Sverok kan söka ofta är väldigt byråkratiskt skrivna och kan vara väldigt svåra att förstå. Dessa bidrag är oftast också avsedda för att täcka upp om föreningen ska ha något typ av arrangemang, våra typer av föreningar behöver dock få stöttning för sin dagliga verksamhet precis som idrottsföreningar får. En del kommuner har visserligen försökt göra det lättare för ungdomar att kunna söka bidrag för ett projekt de vill genomföra genom olika former av "snabba pengarna"-bidrag, dessa bidrag riktar sig dock egentligen inte till föreningar och även dessa bidrag förutsätter att det är för en enskild sak som bidraget behövs och inte kontinuerlig verksamhet. I en del kommuner har det också visat sig att det har varit få som sökt dessa former av bidrag, vilket ofta har haft göra med att man inte gått ut och informerat om bidraget tillräckligt.

Något som uppmärksammades under projektet var att kraven kommunerna ställer på föreningar skiljer sig inte bara skiljer sig kommunerna emellan men också att alla kommuner har hårdare krav än de som MUCF ställer på föreningar och mot det som anses behövas för en förening enligt svensk föreningssed. Orsakerna till de hårda kraven är också ganska luddiga och vaga. Exempelvis kräver många kommuner att föreningen har ett organisationsnummer vilket inte är ett krav för att kunna vara en ideell förening i Sverige.

Under projektet så visade det sig att en del kommuner erbjuder hjälp för de föreningar som hör av sig och en del kommuner erbjuder utbildningar för föreningar. Dessa utbildningar är dock i samarbete med SISU som är idrottens studieförbund vilket gör att de inte blir lika relevanta för kulturföreningar eller andra typer av föreningar som inte är en idrottsförening.

Genom nulägesanalysen och dialogträffarna så har det också visat sig att de flesta av kommunerna inte arbetar med att försöka nå nya föreningar eller försökt vara ute och informera om möjligheten att starta en förening utan de förväntar sig att föreningar eller personer intresserade av att starta en förening hör av sig till dem. Det är här också visat sig att kommunerna inte tänkt på hur svårt det är att läsa och ta till sig den information och de bidragsregler som finns på deras hemsidor.

Under dialogträffarna belyste ofta kommunerna att Sverok Östergötland gärna fick kommunicera ut till sina anslutna föreningar att kommunen kan stötta sina föreningar på olika sätt. Distriktsföreningar kan därför få en viktig roll i kontaktskapandet mellan kommuner och dess lokala föreningar. Flera av kommunerna ser gärna distriktsföreningar eller andra föreningar är ute i kommunen och informerar om sin verksamhet eller möjligheten att starta en förening. Dock så är det väldigt olika mellan kommunerna kring var det är möjligt att få komma och informera, exempelvis så är det i vissa kommuner inga problem alls att få komma och informera på den kommunala skolan medan det i vissa kommuner finns policybeslut kring att inga organisationer får besöka de kommunala skolorna.

Utifrån våra resultat kommer här ett antal tips på hur kommuner, föreningar och distriktsföreningar/förbund kan samarbeta, göra det lättare för varandra och underlätta för barn och ungdomar som är intresserade av att engagera sig eller starta en förening.

Kommuner

Kommunerna behöver bli bättre på att fånga upp det engagemang som finns bland barn och ungdomar i sin kommun. Ungdomar kommer inte att engagera sig om de inte vet om att möjligheten finns. Kommunerna behöver också bli bättre på att nå ut med vilken stöttning de kan ge och vilka bidrag som går att söka, om en förening inte vet att de kan få hjälp hos kommunen så kommer de inte att höra av sig till kommunen.

- Sitt inte och vänta på att föreningar ska höra av sig till er, försök istället att fånga upp de föreningar som finns i kommunen och som ännu inte finns i ert kommunregister.
- Var ute på skolor och fritidsgårdar och informera om att det finns möjlighet att starta föreningar.

Information från kommunerna och kommunernas bidragsregler upplevs ofta som krångliga, bidragsreglerna upplevs också som att de bara är anpassade efter idrottsföreningar. Många av kraven som ställs på föreningar av kommunerna är också onödigt hårda.

- Se till att texten på kommunens sida är lättläst och lättförståelig. Gör det logiskt att hitta på kommunens hemsida.
- Se över språket i bidragsreglerna, är de onödigt tillkrånglade? Hur ser det ut i andra dokument? Gör texten mer lättläst.
- Följa upp och utvärdera bidragsreglerna och fundera kring varför kommunen en gång har valt att ha dem som de är: uppfyller de fortfarande detta syfte? Har ni ifrågasatt era regler och vad de styr mot?

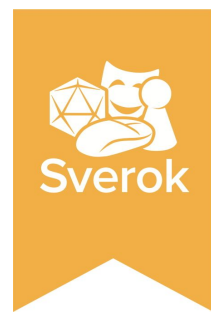
Kommunerna behöver bli bättre på att se till de förutsättningar som de som engagerar sig ideellt har för sin verksamhet, framförallt när det gäller barn och unga.

- Vid möten med föreningar, se till att försöka ha dem så sent det går på dagen, detta då många ideellt engagerade har jobb/skola dagtid.
- Se till att det inte drar ut på tiden för få till ett möte – tidsskalan är ofta kort i föreningarna och om man drar ut på tiden kan engagemanget skifta eller komma av sig
- Fundera kring er kontakt med föreningar och vad ni vill uppnå med denna.
- De föreningar som bedriver sin verksamhet online har nödvändigtvis inte sätesort i er kommun trots att de engagerar många barn och ungdomar hos er, fundera kring hur ni kan stötta dessa föreningar och se till att barn och ungdomar i er kommun kan få syssla med det de tycker är roligt och meningsfullt trots att det sker online.

Lokalföreningar

Föreningar saknar ofta kunskap om vad kommunerna kan hjälpa till med, kommunerna å sin sida vill gärna hjälpa men behöver veta vilka problem eller behov som finns.

- Fundera på vad ni skulle behöva för att kunna bedriva er verksamhet
- Var inte rädda för att höra av er till er kommun och höra efter vad de kan hjälpa er med. Tjänstemännen på kommunerna är ofta tillmötesgående men de behöver veta vad ni behöver hjälp med.
- Testa att höra av er till er kommun för att se om det finns något samarbete ni kan göra.
- Om ni tycker att reglerna för att få stöd från kommunen ibland är stelbenta och svåra att nå upp till prata då ihop er med andra föreningar. Ju fler man är desto lättare är det att få andra att lyssna. Boka in ett dialogmöte med kommunen och politikerna för att berätta om er verksamhet och vad ni tycker borde bli bättre. Skriv insändare till lokaltidningen eller ordna en namninsamling.
- Om kommunen är oförstående till er förenings verksamhet och har en negativ uppfattning om den, bjud då in företrädare från kommunen till ett möte eller föreningsträff och berätta eller visa vad det är som ni gör och varför ni brinner för det.

Att vara ute och visa upp er verksamhet kan inte bara locka fler att bli medlemmar hos er, det kan också inspirera andra att också starta en förening.

- Hör av er till skolor och fritidsgårdar i orten där ni bor och fråga ifall ni kan komma och besöka dem för att visa upp er verksamhet. Om det inte är möjligt att få komma till den/de kommunala skolorna, se om det finns några friskolor ni kan besöka.
- Berätta för era klasskamrater, kollegor och vänner om möjligheten att starta en förening

Distriktsföreningar och riksförbund

Kommunerna behöver ofta hjälp att nå ut till föreningar de inte har kännedom om och föreningar vet sällan om att de kan få hjälp av sin kommun. Distrikt och förbund har därför en viktig roll att fylla.

- Informera era föreningar om att de kan få hjälp och söka bidrag från kommunen de tillhör. Informera kommunerna om att det finns föreningar som de kanske inte har kontakt med
- Ha koll på hur bidragsreglerna ser ut och hur era föreningar ser ut, matchar de båda?
- Ta fram vilka konkreta problem som finns med bidragsreglerna gällande era föreningar
- Ta kontakt med kommunerna och presentera de problem som finns, ju mer konkreta problem desto bättre

Bilaga 1: Intervjufrågor - föreningar

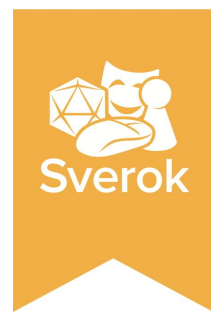
Intervjuerna med föreningarna utgick ifrån dessa frågor:

- Har er förening varit i kontakt med kommunen av någon anledning? Exempelvis sökt stöd/bidrag?
- Om ja
 - vad handlade denna kontakt om?
 - hur upplevde ni att det var att försöka komma i kontakt med kommunen? visste ni vart ni skulle vända er?
 - kunde kommunen hjälpa er med det ni ville?
 - hur upplevde ni att det var under tiden som ni hade kontakt med kommunen? hur blev ni behandlade?
- Om nej
 - känner ni att ni skulle velat ha haft kontakt med er kommun av någon anledning? I så fall, varför?
 - varför tog ni inte kontakt med kommunen? upplevde ni något hinder?
 - vad skulle ha gjort att ni tagit kontakt med kommunen?
- Kommunen erbjuder olika bidrag som ideella föreningar kan söka, är detta något som ni känt till tidigare?
 - om ja, har ni sökt något bidrag?
 - hur upplevde ni ansökningsprocessen?
 - gick er ansökan igenom?
 - om nej, varför har ni inte ansökt?

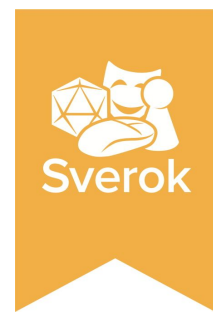
Bilaga 2: Intervjufrågor - Kommuner

Intervjuerna med tjänstemän på kommunerna utgick ifrån dessa frågor:

- Kontakt mellan föreningar och kommunen:
 - Försöker ni i kommunen komma i kontakt med de ungdomsföreningar som finns i er kommun? Exempelvis för att berätta att ni kan stötta föreningar?
 - Eller behöver föreningarna aktivt söka upp er ifall de behöver hjälp med något?
 - Har ni varit i kontakt med några ungdomsföreningar under det senaste året? Hur sökte ni upp dem i så fall?
 - Har ni någon plan för hur ni ska nå ut till unga i kommunen? Hur ser den ut i så fall? Om inte, varför inte det? Kommer ni att besluta om en i framtiden?
- Om kommunbidraget:

- Finns det en särskild utsedd person som ansvarar för att ta emot bidragsansökningar, hantera föreningsfrågor och dylikt? Är det flera som arbetar med detta?
- Finns det möjlighet för föreningarna att få hjälp med ansökningsprocessen när de vill söka bidrag?
- Flertalet av våra föreningar vet inte om att det går att söka bidrag från kommunen, hur ser ni på det?
- Erbjuder ni praktisk hjälp till föreningar i kommunen? exempelvis utbildningar i hur man har en förening?
- Om skillnaderna mellan traditionella föreningar och våra:
 - Hur många organisationer fick bidrag från kommunen förra året? Hur många av dess var nya föreningar? Hur många av dessa var idrottsföreningar eller mer traditionella föreningar?
 - Många av era krav för bidrag är mest applicerbara för traditionella föreningar och idrottsföreningar, en del är inte mer än 3 i föreningen, har inte regelbundna träffar, hur ser ni på att flera föreningar inte passar in i denna mall?
 - Finns det några planer på att uppdatera bidragsreglerna?
 - Det finns många föreningar som har sin verksamhet online och därmed är utspridda i landet, hur ser ni på att majoriteten av medlemmarna i en förening nödvändigtvis inte behöver vara bosatta i kommunen som föreningen har sätesort i?

Bilaga 3: Besökta skolor, fritidsgårdar och bibliotek.

Finspång - Hus Bildningen som inhyser Finspångs bibliotek, gymnasieskolan Nya Bergska och Curt Nicolin Gymnasiet

Kinda - Högstadieskolan Värgårdsskolan och fritidsgården Hornet

Mjölby - Gymnasieskolan Dackeskolan, gymnasieskolan Kungshögaskolan och Mantorps fritidsgård

Motala - Friskolan Kreativa Gymnasiet

Söderköping - Söderköpings bibliotek